

**PROCEDURA OBSŁUGI I EWAKUACJI OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI
POTRZEBAMI
W ZESPOLE PAŁACOWO-PARKOWYM WILLA DECJUSZA**

WSTĘP

Zgodnie z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, osoba ze szczególnymi potrzebami to osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przewyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

PRZYGOTOWAŁ:

Artur Zych

Inspektor ds. Ochrony
Przeciwpożarowej

KRAKÓW, LIPIEC 2023

§ 1

Postanowienia ogólne

1. Instytut Kultury Willa Decjusza zwany w dalszej części procedury „IKWD” zapewnia obsługę osób ze szczególnymi potrzebami jako zarządzający budynkami w zespole pałacowo-parkowym Willa Decjusza.
2. Niniejsza procedura określa zasady ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami.
3. Wszyscy pracownicy IKWD są zobowiązani do stałej współpracy z koordynatorem ds. dostępności w zakresie obowiązków wynikających z niniejszej procedury.

§ 2

Postępowanie w razie wystąpienia pożaru

1. Każda osoba będąca pracownikiem IKWD, która zauważyła pożar lub uzyskała informację o pożarze lub innym zagrożeniu, obowiązana jest postępować zgodnie z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego przyjętą w IKWD.
2. W przypadku ogłoszenia ewakuacji, za bezpieczne dotarcie osoby ze szczególnymi potrzebami do wyznaczonego punktu zbiórki poza strefę zagrożenia odpowiada pracownik obsługujący, będący w bezpośrednim kontakcie z tą osobą. Inni pracownicy są zobowiązani do pomocy w bezpiecznym przemieszczeniu takiej osoby do punktu zbiórki.

§ 3

Informacje ogólne o wyposażeniu budynku WILLA DECJUSZA w elementy ochrony przeciwpożarowej

1. **System sygnalizacji pożaru** – informuje w sposób świetlny i dźwiękowy o wystąpieniu alarmu pożarowego. Przy wystąpieniu alarmu należy się ewakuować w miejsce zbiórki zlokalizowane na zewnątrz na dziedzińcu górnym.
2. **Wydzielona klatka ewakuacyjna** – (schody kamienne) – zlokalizowana od strony zachodniej. Stanowi drogę ewakuacyjną na zewnątrz budynku.
3. **Oddymianie klatki ewakuacyjnej** – system zapewniający usuwanie dymu z klatki ewakuacyjnej.
4. **Podręczny sprzęt gaśniczy** (gaśnice) zlokalizowany w oznaczonych miejscach – służą do gaszenia pożaru. Mogą być użyte przy zachowaniu własnego bezpieczeństwa.
5. **Hydranty wewnętrzne** zlokalizowane na klatce ewakuacyjnej - służą do gaszenia pożaru. Mogą być użyte przy zachowaniu własnego bezpieczeństwa.
6. **Oznaczenie świetlne dróg i wyjść ewakuacyjnych** - piktogramy i napisy informujące o kierunku wyjścia z budynku.
7. **Oświetlenie awaryjne** - uruchamia się w przypadku braku zasilania energetycznego.

§ 4

Sposoby postępowania wobec osób o ograniczonej zdolności poruszania podczas prowadzenia ewakuacji w budynku WILLA DECJUSZA

1. Elementy ułatwiające ewakuację osób z **niepełnosprawnością ruchową**:

a) **krzesło ewakuacyjne** zlokalizowane na spoczniku I-II piętro oraz II piętro – poddasze,

b) **dotatkowa informacja** o rozkładzie pomieszczeń i lokalizacji dróg i wyjść ewakuacyjnych zawarta na planie tyflograficznym znajdującym się na każdej kondygnacji Willi Decjusza.

c) **ewakuacja w postaci asysty**

d) **POSTĘPOWANIE** z osobą z niepełnosprawnością ruchową przy asyście w ewakuacji:

- osoby o ograniczonej zdolności poruszania się należy ewakuować za pomocą specjalistycznego sprzętu jakim jest **krzesło ewakuacyjne** – instrukcja znajduje się przy krześle

- lub **przenosząc na rękach**:

1) chwyt strażacki – przekładając jedną rękę między nogami osoby ewakuowanej, a drugą zaciskając na nadgarstku jego zwisającej ręki, ewakuujący kładzie sobie ewakuowanego na barkach;

2) chwyt kończynowy – jedna osoba staje za głową ratowanego i chwytą go pod pachy, druga jest odwrócona do ewakuowanej osoby plecami i chwytą go pod kolana;

3) chwyt na barana – ewakuujący trzyma ewakuowanego na plecach, podtrzymując go obydwiema rękami za uda;

4) wykorzystanie koca lub innego podobnego rozmiarami materiału – koc owija się wokół rąk i głowy ewakuowanego, w ten sposób możliwe jest ciągnięcie osoby po płaskiej równej powierzchni.

- w sytuacji, gdy nie ma możliwości ewakuowania osoby mającej duże trudności w poruszaniu się, pomóż jej dotrzeć do **bezpiecznego punktu i jak najszybciej powiadom kierującego ewakuacją**.

2. Elementy ułatwiające ewakuację osób z **dysfunkcjami wzroku**:

a) **plany tyflograficzne** na każdym piętrze Willi Decjusza informujące o rozkładzie pomieszczeń i lokalizacji dróg i wyjść ewakuacyjnych

b) **tabliczki ewakuacyjne w alfabecie Braille'a** przy wyjściach ewakuacyjnych z sal znajdujące się na ścianie po stronie klamki w drzwiach na wysokości 130 cm

c) **tabliczki ewakuacyjne na poręczy** na klatce schodowej ewakuacyjnej

d) **ewakuacja w postaci asysty**

e) **POSTĘPOWANIE** z osobą z dysfunkcją wzroku przy asyście w ewakuacji:

- zanim nawiądziesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym osoby niewidome - rozpocznij od nawiązania kontaktu słownego. Wymień swoje imię i koniecznie powiedz co się dzieje.

- chcąc poprowadzić osobę niewidomą do punktu zbiórki, zaproponuj jej swoje ramię/ łokieć, zamiast chwycić ją za rękę,

- pamiętaj, że poruszając się z osobą niewidomą, asystent zawsze i wszędzie idzie pierwszy, a osoba niewidoma pół kroku za nim
- pamiętaj, aby obserwować nie tylko ziemię przed sobą i osobą niewidomą, ale także przestrzeń obejmującą tułów i głowę osoby niewidomej
- idąc opisz otoczenie i wskazuj przeszkody, np. schody w górę, w dół, wysławiaj się konkretnie – sam okrzyk „uwaga” jest niewystarczający.

3. Elementy ułatwiające ewakuację osób z **dysfunkcjami słuchu**:

a) **dotatkowy system powiadomienia o wystąpieniu zagrożenia** w postaci zegarka na rękę informującego o zagrożeniu w sposób świetlny i wibracyjny wydawany na recepcji IKWD

b) **dotatkowa informacja o rozkładzie pomieszczeń i lokalizacji dróg i wyjść ewakuacyjnych** zawarta na planie tyflograficznym znajdującym się na każdej kondygnacji Willi Decjusza.

c) ewakuacja w postaci asysty

d) **POSTĘPOWANIE** z osobą z dysfunkcją słuchu przy asyście w ewakuacji:

- osoby niesłyszące lub niedosłyszące potrafią czasem czytać z ruchu warg, dlatego podczas ewakuacji należy upewnić, że osoba niesłysząca lub niedosłysząca na Ciebie patrzy. W zależności od sytuacji możesz zamachać ręką, dotknąć jej ramienia,
- mów z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy,
- jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, nie powtarzaj go, a ujmij to, co chcesz powiedzieć inaczej.
- używaj gestów, jeśli znasz język migowy użyj go
- jeśli masz możliwość zapisz informację (np. na telefonie, który ma przy sobie), komunikat powinien być prosty np. pożar – opuść budynek, pożar – idź za mną.

§ 5

Informacje ogólne o wyposażeniu budynku DOM ŁASKIEGO w elementy ochrony przeciwpożarowej

1. **System sygnalizacji pożaru** – informuje w sposób świetlny i dźwiękowy o wystąpieniu alarmu pożarowego. Przy wystąpieniu alarmu należy się ewakuować w miejsce zbiórki zlokalizowane na zewnątrz na dziedzińcu górnym.
2. **Podręczny sprzęt gaśniczy** (gaśnice) zlokalizowany w oznaczonych miejscach – służą do gaszenia pożaru. Mogą być użyte przy zachowaniu własnego bezpieczeństwa.
3. **Hydranty wewnętrzne** zlokalizowane na klatce ewakuacyjnej - służą do gaszenia pożaru. Mogą być użyte przy zachowaniu własnego bezpieczeństwa.
4. **Oznaczenie fluoroscencyjne dróg i wyjść ewakuacyjnych** - piktogramy i napisy informujące o kierunku wyjścia z budynku.
7. **Oświetlenie awaryjne** - uruchamia się w przypadku braku zasilania energetycznego.

§ 6

Sposoby postępowania wobec osób o ograniczonej zdolności poruszania podczas prowadzenia ewakuacji w budynku DOM ŁASKIEGO

1. Elementy ułatwiające ewakuację osób z **niepełnosprawnością ruchową**:

a) ewakuacja w postaci asysty

b) **POSTĘPOWANIE** z osobą z niepełnosprawnością ruchową przy asyście w ewakuacji

1) chwyt strażacki – przekładając jedną rękę między nogami osoby ewakuowanej, a drugą zaciskając na nadgarstku jego zwisającej ręki, ewakuujący kładzie sobie ewakuowanego na barkach;

2) chwyt kończynowy – jedna osoba staje za głową ratowanego i chwytą go pod pachy, druga jest odwrócona do ewakuowanej osoby plecami i chwytą go pod kolana;

3) chwyt na barana – ewakuujący trzyma ewakuowanego na plecach, podtrzymując go obydwoma rękami za uda;

4) wykorzystanie koca lub innego podobnego rozmiarami materiału – koc owija się wokół rąk i głowy ewakuowanego, w ten sposób możliwe jest ciągnięcie osoby po płaskiej równej powierzchni.

- w sytuacji, gdy nie ma możliwości ewakuowania osoby mającej duże trudności w poruszaniu się, pomóż jej dotrzeć do **bezpiecznego punktu i jak najszybciej powiadom kierującego ewakuacją**,

2. Elementy ułatwiające ewakuację osób z **dysfunkcjami wzroku**:

a) ewakuacja w postaci asysty

b) **POSTĘPOWANIE** z osobą z dysfunkcjami wzroku przy asyście w ewakuacji:

- zanim nawiądziesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym osoby niewidome - rozpocznij od nawiązania kontaktu słownego. Wymień swoje imię i koniecznie powiedz co się dzieje.

- chcąc poprowadzić osobę niewidomą do punktu zbiórki, zaproponuj jej swoje ramię/ łokieć, zamiast chwytac ją za rękę,

- pamiętaj, że poruszając się z osobą niewidomą, asystent zawsze i wszędzie idzie pierwszy, a osoba niewidoma pół kroku za nim

- pamiętaj, aby obserwować nie tylko ziemię przed sobą i osobą niewidomą, ale także przestrzeń obejmującą tułów i głowę osoby niewidomej

- idąc opisuj otoczenie i wskazuj przeszkody, np. schody w górę, w dół, wysławiaj się konkretnie – sam okrzyk „uwaga” jest niewystarczający.

3. Elementy ułatwiające ewakuację osób z **dysfunkcjami słuchu**:

a) ewakuacja w postaci asysty

b) **POSTĘPOWANIE** z osobą z dysfunkcjami słuchu przy asyście w ewakuacji:

- osoby niesłyszące lub niedosłyszące potrafią czasem czytać z ruchu warg, dlatego podczas ewakuacji należy upewnić, że osoba niesłysząca lub niedosłysząca na Ciebie patrzy. W zależności od sytuacji możesz zamachać ręką, dotknąć jej ramienia,

- mów z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy,

- jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, nie powtarzaj go, a ujmij to, co chcesz powiedzieć inaczej.

- używaj gestów, jeśli znasz język migowy użyj go

- jeśli masz możliwość zapisz informację (np. na telefonie, który ma przy sobie), komunikat powinien być prosty np. pożar – opuść budynek, pożar – idź za mną.

§ 7

Informacje ogólne o wyposażeniu budynku DOM ERAZMA w elementy ochrony przeciwpożarowej

1. **System sygnalizacji pożaru** – informuje w sposób świetlny i dźwiękowy o wystąpieniu alarmu pożarowego. Przy wystąpieniu alarmu należy się ewakuować w miejsce zbiórki zlokalizowane na zewnątrz na dziedzińcu górnym.

2. **Podręczny sprzęt gaśniczy** (gaśnice) zlokalizowany w oznaczonych miejscach – służą do gaszenia pożaru. Mogą być użyte przy zachowaniu własnego bezpieczeństwa.

3. **Hydranty wewnętrzne** zlokalizowane na klatce ewakuacyjnej - służą do gaszenia pożaru. Mogą być użyte przy zachowaniu własnego bezpieczeństwa.

4. **Oznaczenie fluoroscencyjne dróg i wyjść ewakuacyjnych** - piktogramy i napisy informujące o kierunku wyjścia z budynku.

7. **Oświetlenie awaryjne** - uruchamia się w przypadku braku zasilania energetycznego.

§ 6

Sposoby postępowania wobec osób o ograniczonej zdolności poruszania podczas prowadzenia ewakuacji w budynku DOM ERAZMA

1. Elementy ułatwiające ewakuację osób z **niepełnosprawnością ruchową**:

a) **ewakuacja w postaci asysty**

b) **POSTĘPOWANIE** z osobą z niepełnosprawnością ruchową przy asyście w ewakuacji

1) chwyt strażacki – przekładając jedną rękę między nogami osoby ewakuowanej, a drugą zaciskając na nadgarstku jego zwisającej ręki, ewakuujący kładzie sobie ewakuowanego na barkach;

2) chwyt kończynowy – jedna osoba staje za głową ratowanego i chwytą go pod pachy, druga jest odwrócona do ewakuowanej osoby plecami i chwytą go pod kolana;

3) chwyt na barana – ewakuujący trzyma ewakuowanego na plecach, podtrzymując go obydwiema rękami za uda;

4) wykorzystanie koca lub innego podobnego rozmiarami materiału – koc owija się wokół rąk i głowy ewakuowanego, w ten sposób możliwe jest ciągnięcie osoby po płaskiej równej powierzchni.

- w sytuacji, gdy nie ma możliwości ewakuowania osoby mającej duże trudności w poruszaniu się, pomóż jej dotrzeć do **bezpiecznego punktu i jak najszybciej powiadom kierującego ewakuacją**,

2. Elementy ułatwiające ewakuację osób z **dysfunkcjami wzroku**:

a) ewakuacja w postaci asysty

b) tabliczki ewakuacyjne na poręczy na klatce schodowej ewakuacyjnej

c) **POSTĘPOWANIE** z osobą z dysfunkcjami wzroku przy asyście w ewakuacji:

- zanim nawiądziesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym osoby niewidome - rozpocznij od nawiązania kontaktu słownego. Wymień swoje imię i koniecznie powiedz co się dzieje.

- chcąc poprowadzić osobę niewidomą do punktu zbiórki, zaproponuj jej swoje ramię/ łokieć, zamiast chwytać ją za rękę,

- pamiętaj, że poruszając się z osobą niewidomą, asystent zawsze i wszędzie idzie pierwszy, a osoba niewidoma pół kroku za nim

- pamiętaj, aby obserwować nie tylko ziemię przed sobą i osobą niewidomą, ale także przestrzeń obejmującą tułów i głowę osoby niewidomej

- idąc opisz otoczenie i wskazuj przeszkody, np. schody w górę, w dół, wysławiaj się konkretnie – sam okrzyk „uwaga” jest niewystarczający.

3. Elementy ułatwiające ewakuację osób z **dysfunkcjami słuchu**:

a) ewakuacja w postaci asysty

b) **POSTĘPOWANIE** z osobą z dysfunkcjami słuchu przy asyście w ewakuacji:

- osoby niesłyszące lub niedosłyszące potrafią czasem czytać z ruchu warg, dlatego podczas ewakuacji należy upewnić, że osoba niesłysząca lub niedosłysząca na ciebie patrzy. W zależności od sytuacji możesz zamachać ręką, dotknąć jej ramienia,

- mów z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy,

- jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, nie powtarzaj go, a ujmij to, co chcesz powiedzieć inaczej.

- używaj gestów, jeśli znasz język migowy użyj go

- jeśli masz możliwość zapisz informację (np. na telefonie, który ma przy sobie), komunikat powinien być prosty np. pożar – opuść budynek, pożar – idź za mną.

§ 10. Postanowienia końcowe

Każdy pracownik IKWD , niezależnie od niniejszej procedury, mając na uwadze zapisy Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych ma obowiązek okazania wszelkiej pomocy osobie ze szczególnymi potrzebami.